

1987 оной... ХОЛ... н байдал... Уург дүүр... стр Р. Ганд... ёшоор, «М... нь инди-сов... хужигтэйг... болж, эн... дээр з... ССР ба И... табилгал... ус хэрэгж... тухай Дели... шухала... олоно, Хоёр... лгашад—г... Махатма Г... тус доо... уулагдана, А... харин явд... йдэлтэй т... нийгмийн... дабарч эхлэ...

Бүхы орунуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БҮРЯДАД ҮНЭН

СОВЕТСКОЕ СОЮЗНОЕ КОММУНИСТИЧЕСКАЯ ПАРТИЯ БУРЯДАЙ ОБКОМОЙ, ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ССРС, МИНИСТЕРСТВО СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА ССРС

№ 191 (17614) 1987 оной августын 19, среда Сэн 3 мүн.

НОГООНОЙ ШЭМЭТЭЙДЭ ҮРДИЖЭ, ХАЙН ШАНАРТАЙ ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЭ!

НОГООН УРАСХАЛ

РЕПОРТАЖ

дир Василий Ламошкочевич наагаа алдана.—Хэды тингэбшье хадаха тархан гараха даа.

Энэ полин нэгэ хадаха дүй дүршэлтэй механизатор Эрдэни Намзатов МТЗ-80 трактороор КУФ-3.8 тухалы комбайн шэрээ, таряалангай захын ногоо хурьяа байба. Тус комбайнда трактортой тэргэ шатагалгандай. Комбайнхаа хэршэгдээд гэрэгдэһэн ногоон энэ тэргэ руу гоожоно. Тэрэниэ Э. Намзатовай хубуун Виктор тэргын хоорбо соогуур тараажа тэжээхэ.

Ногоон тэжээлээр тэргын дүүрхэдэ, механизатор Иван Нисовцев тэрэниэ хомбайнхаа мулталаад, нүгөө тэргээ шатагалана. Ингэжэ энэ агрегат таһалгарягуй худалгэдэг. И. Нисовцев ногоотой тэргэ тракторооһаа агрегата гэбешадаг. Эндэхэ полөөвө стын хүртээр тимшье холо бэшэ.

Энэ АВМ-1.5 агрегатай нальнигээр И. Г. Иванов табахи жэлээ ажаллажа байхай. Мүнөө зун тэрэнэй суг Улаанай дунда нургуулын нургашад Сергей Баторов, Чингис Романов, Баяр Самсонов, Жаргал Доржиев гэгшэд хүдэлээрэй. Эдэ хүбүүд эбэй тэжээлээр, уялгануудаа мэдэжэ, ажаллажа байна.

Эндэ сүүдхэдэ 8—10 тонно витаминэй ногооний гурил гарганабди. Бүхыдөө 100 гарган тонно гурил бэлэн болгообди. Түүрүүшээр энээнэ тэжээлээр гранула болгожэ гадаг байгаабди. Теэд тэрэ

БОДОТО ЭЗЭН БАЙХАДАА

звено үбшэ сабшажа байхай, —гэнэ.

Эдэ голы урда эрье зубшаад байһан нариншаг газарай ногоон дилэнхидэ сабшагдажа, үбшэний абтанхай, тогүүдье ябталжа бодхоон һуоинууд тэбхлэнэ. Тэдэнь үбшөөнө яб байса нургуулагданабди. Сабшалаһан газартаһан үлэглэдэһэн ногоон гу, али дутуу тармагданаһан үбшөөн оройдоошье үгы.

— Үбшэний ямарээр абтанье харыт,—гээд нүхэр Амагыров һурин хажуу тээгүүр һуулжа, нэгэ адха үбшэ абта харуулна. Тэрэнь хахэ заанда, наба намаань унаагүй, хангалтама үнэртэй үбшэ байна.

Голой эрэын бурганаһан хажууда тэргэтэй вагонкон, тэндэнь трактор, машинанууд харагдана. Хуртэжэ эрхэдээ үбшэ абтаһан хэрэн эхэ стол тойроод хэдэн хубүүд дэвэжэ һууба. Тээ саанань газар тэбхлэдэһэн галай тулга дээрэ элээн шансагдажа, утаһан, уртал байна.

— Удын хойно сай уугаад гараха гэжэ байнабди,—гэжэ тэдэ хэлэнэ.

—Тингээд үдэршэ хэды болотор хүдэлнэбди? — Хуряаха үбшэний байгаал хаань, бүрэнхэ болотор, үдэршэ 10 час хүртээр хүдэлнэбди. Эндэ вагонкон соого байрлаад үглөөгүүр 5—6 часа ажалдаа гарадабди,— гэжэ тракторист Бато-Мунко Шидыпов харууна.

Звено даагшанай заанб? — гэжэ асуухада, тэрэ байрлуулжа заагабди.

— Энэхэн бурганаһан баруун тээ нэгэ зэгуун хэдэ, тэрэнээ дуунахал гэжэ нэртэрэжэ байга. Бишэнь тэрэ зүүн тээ үлэһэн баалууды удыш болотор хурьяажа, тогүүдэ болгожэ дүүргэхээ гарахамнай,—гэнэ.

Тээ баруулжа ошоходомнай хоёр трактор һубарилдэн кочинга үбшэ сабшажа ябобди. Звено дагшын ороо зуур байлгана хоорлэдэбди. Энэ

УЛААН ТУГГА ХҮРТӨӨ

Нүүдэл оньхожоруулагдамал 142-дохы колоннын жолоошод, механизаторнууд, алба хаагшад Агуу Октябрин 70 жэлэй ойн һайндэр болотор хоёр жэлэй даабари дүүргэхэ гэхэн зорилготойгоор дэвшүүлэгдэһэн уялга абаад, БАМ-ай барилгашад дунда дэлгэрһэн мурьсеондэ шалгарна. Байгша оной хоёрдохы кварталы даабари 184 процент дүүргэжэ, КПСС-эй Северобайкальскын горкомой дамжуулгын Улаан тугаар шагнгадаа бэлэй.

— Колоннынмнай худэлмэришэд бүхы ажалаа бригадана подрайдай гурмаар хэнэ, Тиммэхээ даажэ абтань оньһон техниккээ гурбан халаанай туршада ашаглажа, һейн ур дүн туйлана. Долоон һарын туршада ажалай бүтээсэ дэвшүүлэхэ даабари 180 процент

тэжэ байһан үбшэ һаранда үлүүсэ шарагдажа, дэжүүрээ сэйшана. Харин дороо шигүүлжа, һайсахан хурилһан шарагтай, энэбхиһэн татаһан урин харасгай хүн.

— Владимир Алексеевич, хайшан гэжэ, ямар аргаар үбшэ нимэ һайн шартайгаар, турганаһа абтанбди? Али танай сабшалангэ хура бороо тойрожа гарадаг гэшэ гү? —гээд, абаһаар лэ асуубди.

— Үбшэчдэ ороһонһоомнай хойшо гурба дахин бороо һайсахан сохёо, Сабшалаһан үбшөөмнайшэ бага ээргэ норгоо һэн. Тээд арга хургынь оложэ байгад лэ, үбшээ эхэ муудхаһан, гутаагүй абабди,— гэжэ тэрэ дарууханаар хэлэнэ.

Энэ звеногид нэгэ нимэ арга хэрэгдэдэ байна. Гол түлэб үдэршэ гү, али үглөөнийн хоёр кочикараа үбшээ сабшалад 4—5 час болоод тэрэнэ ГВК-6 тухалы тармуураар тармажа, баалууд болгоно. Ушоо 2—3 час үнгэрөөд байхада тэдэ баалуудаа үнөөхи тармуураара нүгөө тэжээһэн урбуулан һэлдэд. Ингэжэ бороонхой ороһонхойшэ һуулда хэдэ дахин зөлхүүгүүр урбуулаһан, үбшэ турган хатаһан шуу. Юуб гэхэдэ, сабшалада, мурнууд дээрээ хэбэ асуубди.

— Хэдышэ уһалаа һаамнай, ган байһаниэ мэдүүлжэ, ногооний ургаса тимшье һайн бэшэ. Гектарай 20 гаран цент

дүүргэдэ. Худэлмэришэднай шэнэ онол арга, оньһон техниккэ шадар бэхээр хэрэглэжэ шадһан дээрһэнэ БАМ-ай барилгын тургэдхэнэ,— гэжэ тус колоннын начальник М. И. Боднар хэлэнэ.

«ЗалБАМстроймеханизация» трестын мэдэлэй энэ колонно эрхим түрүү ажаалаара шалгарна ялбар үннийн, СССР-эй Транспортна Барилгашадэй министрествын Улаан тугаар олон удаа шагнгадан юм. Долоон һарингаа даабаринаа гадуур 270 мянган түхэнгэй барилга хээ.

К. ЖАМЬЯНОВ.

УДЭР БҮРИ—25 ЦЕНТНЕР

Кабанскын районий Байгалай ОПХ-гай табехады отделениэ эрхилгэшэ В. А. Карпов илгэжэ хөөрэнэ.

— Үбшэ тэжээл бэлэдхэгшын худэлмэри ушөөл һанһандаа хүрэнгүй. Мүнөө тусбөө һаял 50 процентдэ хүрөөд байнабди. Нүүлэй усын нэрата үдэрнүүдье һамбаашалан, үдэр бүри үбшэһэн бүхэн 25—27 центнер үбшэ бэлэдхэнэ. Энэманай эгээл эхэ бүтээсэ болоно гэшэ.

П. П. Балагуровай ударидаад звено нүүлэй мэдэлэй ёшоор мурьсэдэг В. Е. Курбатовай звеногидхиды уридажа ябана.

АНА-МАНА ЯБАНА

Энэ жэлдэ ногооний ургасын муу байгашье һаань, «Амалатский» совхозойгид үбшөөдөө яһала хаһа сэг соонь, эмхитгээршье ороо юм.

Жэжээнь, Владимир Басюловай хүтэлбэрилдэг звеногид урид бүхы сабшажа газарайнга ургасын һайса хараад, хэвнэһань эхилжэ орохоб гэжэ тодорхойһон һэнэрэ бүхы хүнүүдэ, техниккээ зүбөөр хубарилан таһа хээ.

Тингэжэ тэдэнэ болотин болотор соо 1500 центнер үбшэ һурило. Эндэ гол түлэб залуушуул хүдэлнэ. Тэдэнэй долоонинь комсомолнууды Булта оролдотхой шударгы хүдэлдэг хүнүүд.

— Гол сабшалангаинга үбшэ абжа дүүргэдэ, бургалаһа шугын заабар, үһа намагай заахер ургалһан, сабшахаар лэ эргатай ногоонь хуу сабшахабди,— гэжэ звеноно дагша хэлэнэ.

Энэ звеногидхидтой мурьсэдэг В. Н. Нисовэй звено баһал муу бэшээр ажаллана. Эндэ гар хажуурһан А. Е. Торгонов, мүн механизатор А. В. Коноков гэгшэд онсо шалгарна. Нүүлэй мэдэлээр эдэнэр баһал 1500 центнер үбшэ хурьяажа.

Совхозой үбшээд ногооний ургасын муушье һаань, хээ хаангүй ургалһан юумие хуу сабшажа, хурьяажа, тусбэтэ даабаринуудаа заатагүй дүүргэхэл зорилго урдаа табихнай.

А. ЦЫРЕНОВ.

ЭРШЭДЭЭ ОРОНХОЙ

Бэшуурэй районий «Дружба» колхоздо үбшээдэй 7 звено хүдэлнэ. Оньхожоруулагдамал звенонууд соһооно коммунист Василий Афанасьевкин Сивэй хүтэлбэрилдэг коллектив харюусалгатай хайһын эхнһээ шалгаржа гэрана. Хамтын подрайдай гурмаар ажалладаг коллектив нүүлэй дүнгөөр 650 центнер үбшэ нөөсөлбэ. Энэ звенодо тэжээл бэлэдхэхэ техниккэ, машина хүсэд хүрэхөөр үгтэнхэй.

Л. А. Сафановой даадаг лугомелиоративна звеногидхид шүүд байгша ондо нуга сабшалан дээрээ эхэһэн худэлмэри абуулаа. Эртүүр хабартаа газарайнгаа хүрһэ һайжа

Мурин болон гар хажуур гурба дахин уһалһан байха юм. Имэ тодорхой ажал абууланай ашаар тэдэнэр мүнөө яһала бараг ургаса хурьяажа ябана. Тус коллектив дэб дээрээ 700 гаран центнер үбшэ нүүсэ сомоо болгон һурилбэ.

УЛАНХААНАЙХИД УРАГШАТАЙ

ри үлүүлэн дүүргэнэ. Нүүлэй мэдэлээр Д. Д. Гомбоевой хүтэлбэрилдэг звено бүхыдөө 1000 центнер, Ж. Д. Ринчинойго даадаг коллектив 1100, А. Д. Цыденовай ударидаад звеногидхид 900 гаран центнер үбшэ һурилоход байна. Хүсэд бэшэ оньхожоруулагдана звенонууд соһооно Ш. Ц. Араназавай коллектив 840 центнер үбшэ бэлэдхэжэ, түрүүшүүдэй эгээлдэ гараба.

Мурин болон гар хажууршадэй звенонууд совхоз соо

УРГУУЛЬАНАА ХУУ ХУРЯАХАБДИ

рэгтэ хүсэл бодолоо хандууланбди.

Ногооний ургаса урда жэлнүүдэйхидэ орхидоо муушаг. Ган гасуурта дайрагдаһаа гадна, үбшэ хурьяалһын эхилһин урда тээхэн хоёр-гурба дахин хорууда дайрагдаа. Эдэ шалгаганууды урда барингүйгоор, габшаг шангээр лэ худэлһын, һайн шанартай тэжээл элбэг өхээр абхань түгээ тэмсэбди.

Манай звеногид гэшүүдэй хүсөөр 15,744 центнер үбшэ хурьяагдаха ёһотой гэжэ гү, али сабшалангай гектар бүриһөө 16 центнерһэ бага бэшэ ургаса абжа эргээдэйбди.

Ажалнай хүсэд һайнаар оньхожоруулагдана. Манай мэдэлдэ «МТЗ» тухалы 12 трактор, тракторай 4 косилка, «ГТ-14» тухалы тармуур болон бусад оньһон техниккэ үгтэнхэй. Тэдэнэй бултадаа һайнаар

ДУУАН БЭШЭЖЭРХИН БАЙГАА

дуулан бэшэжэрхин байгаа. Тиммэхээ тэрэниэ мүнөө жэлэй эрхэ байдалда тааруулан табиха эрилтэйгээр ажалланга хүтэлбэрилгэдэ хандаха баатай болообди.

Энэ жэшэ манай совхозой ахмад мэргэжэлтэйд тухалада ажалдаа нундлаар хандада байһаниэ ушоо дахинаа гэршэлэн харуулна.

Манай оньхожоруулагдамал звеногидхид урда табилганаһан зорилгонууды хүсэд дүүргэжэ, түрэл совхозойнгоо «дууһа мал бардам хүрээл тэжээлээр хүсэд хангаха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулан, ургуулан ногооо бүхыдэнэ шанартайгаар хурьяажа абхань түлөө тэмсэжэ.

Д. Д. ЦЫБИКОВ, Харин районий Анагай совхозой Булавай отделенин оньхожоруулагдамал звеноно дагша.

ХҮРГӨӨ

Бидэ худөөгэйхид Коммунист партиягана ЦК-гай иномини (1987 он) Пленумой тэн эхэ удаа шанартай шийдэбэриһүүдэй танилсаад байхадаа, бүхы юумие хубилган шэнэдхэхэ хэрэгтэ үдэр бүхэнгөө ажаллаар хабаадалсажа байһанаа ойлгонобди.

Жэжээнь, мүнөө нийтын малда хүсэд хүрэхэ үбшэ тэжээл бэлэдхэхэ зорилго амжалтатайгаар бөлүүлжэ, газар дээрээ ургуулан ногооо ногооборышье үлөөнгүйгөөр, һайн шанартайгаар хурьяажа абжа гэжэ мүнөөдэрэй дайшалхы зорилгомнай болоно.

Манай коллективтэй Зүүн болон Баруун-Бэе, Хужарта гэжэ газарнууда 980 гаран гектар сабшалан дааглагданхай юм. Нүүлэй жэлнүүдтэ энэ газарай үржэй һайжаруула, ургасын дэшилүүлжэ талаар кудир-турхениккээ эхэ худэлмэри абуулагдаа. Тэрэнэй ашаар үбшэ ногооний ургаса яһала дэшилһэн байна. Урзанда болон нёдондоо зунай үедэ эндэхи сабшалан дээрһэнэ 16 мянга

АНХААНАЙХИД УРАГШАТАЙ

ри үлүүлэн дүүргэнэ. Нүүлэй мэдэлээр Д. Д. Гомбоевой хүтэлбэрилдэг звено бүхыдөө 1000 центнер, Ж. Д. Ринчинойго даадаг коллектив 1100, А. Д. Цыденовай ударидаад звеногидхид 900 гаран центнер үбшэ һурилоход байна. Хүсэд бэшэ оньхожоруулагдана звенонууд соһооно Ш. Ц. Араназавай коллектив 840 центнер үбшэ бэлэдхэжэ, түрүүшүүдэй эгээлдэ гараба.

Мурин болон гар хажууршадэй звенонууд совхоз соо

УРГУУЛЬАНАА ХУУ ХУРЯАХАБДИ

рэгтэ хүсэл бодолоо хандууланбди.

Ногооний ургаса урда жэлнүүдэйхидэ орхидоо муушаг. Ган гасуурта дайрагдаһаа гадна, үбшэ хурьяалһын эхилһин урда тээхэн хоёр-гурба дахин хорууда дайрагдаа. Эдэ шалгаганууды урда барингүйгоор, габшаг шангээр лэ худэлһын, һайн шанартай тэжээл элбэг өхээр абхань түгээ тэмсэбди.

Манай звеногид гэшүүдэй хүсөөр 15,744 центнер үбшэ хурьяагдаха ёһотой гэжэ гү, али сабшалангай гектар бүриһөө 16 центнерһэ бага бэшэ ургаса абжа эргээдэйбди.

Ажалнай хүсэд һайнаар оньхожоруулагдана. Манай мэдэлдэ «МТЗ» тухалы 12 трактор, тракторай 4 косилка, «ГТ-14» тухалы тармуур болон бусад оньһон техниккэ үгтэнхэй. Тэдэнэй бултадаа һайнаар

ДУУАН БЭШЭЖЭРХИН БАЙГАА

дуулан бэшэжэрхин байгаа. Тиммэхээ тэрэниэ мүнөө жэлэй эрхэ байдалда тааруулан табиха эрилтэйгээр ажалланга хүтэлбэрилгэдэ хандаха баатай болообди.

Энэ жэшэ манай совхозой ахмад мэргэжэлтэйд тухалада ажалдаа нундлаар хандада байһаниэ ушоо дахинаа гэршэлэн харуулна.

Манай оньхожоруулагдамал звеногидхид урда табилганаһан зорилгонууды хүсэд дүүргэжэ, түрэл совхозойнгоо «дууһа мал бардам хүрээл тэжээлээр хүсэд хангаха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулан, ургуулан ногооо бүхыдэнэ шанартайгаар хурьяажа абхань түлөө тэмсэжэ.

Д. Д. ЦЫБИКОВ, Харин районий Анагай совхозой Булавай отделенин оньхожоруулагдамал звеноно дагша.

АРАГАЙ... ДЭДЭЙН... АНУУДА... СЭЙ... ЭВЭ...

ДЕПУТАТ АРААЙ ТИЛӨӨЛГӨШ

НЮТАГААРХИДАЙНГАА НАЙДАЛ ХАРЮУЛАГШАД

Зүй-нүтэйн сомоной Советэй арбан юунаах зарлалыг депутатудай хүндэлдэг үнэгэргэлэйн үдэшэ зээр...

Буряадай уран зохиолшодой шэнэ бүтээлүүднээ

Георгий ДАШАВЫЛОВ

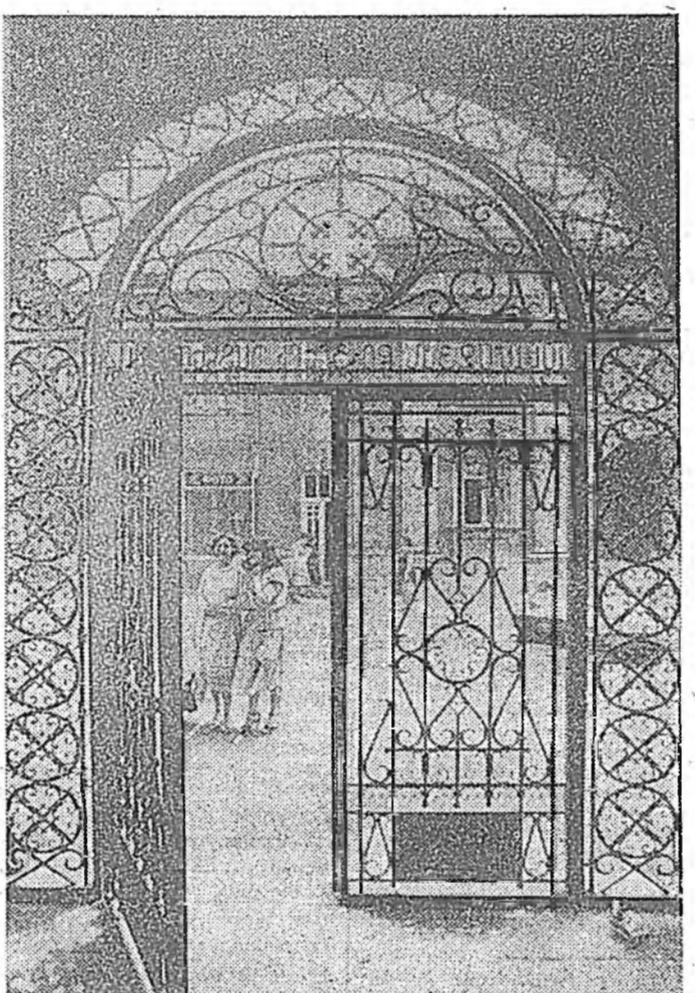
НАЙМАН МҮРТЭЙ НАЯН ШҮЛЭГ

«Найма» гээн тоодо Наманшаалан хүн зон. Найман зүгэй орондо Найрамдал хүлээн зон.

«БУРЯАД ҮНЭН» газетэдэ бэйшэ нэмэй нүсгээр

«ТҮГНЭЙН БАРИЛГА ТҮЛЭГ ДУНДАА»

Байгша оной майн 13-да толилогдоһон нимэ гаршатай статья дотор шухала энэ барилга дээрэ хүн зоний хэрэгшэмэ хангалтын, худалдаа наймаанай, нийтин эдэ хоол эмхидхэлгын асуудалнууд хулаар шиндхэгдэнэ гэжэ шүмжэлэгдэнэ байна.

УРАН ДАРХАШУУЛАЙ УГ ЗАЛГАМЖАЛУУЛАН.

АРМЯНАЙ ССР. Эрэ, урда сагта Александрополь гэжэ нэрэтай байһан Ленинскан тоо түүхын ба соёлой 1600 шахуу хүшоонуудтай ёһотой музей зото болоно.

«Онтохоной орон оройтохонь гү?»

Иимэ гаршатай «Будемшуй» манай газетин юнионин 20-ной номерто толилогдоһон юм. «Модшоодой Новолихиск хууринда (Загорский район) хүүгэдэй ясли-сад үнгэрһин жэлэй сентябрь һарада аймагтаа ташаагадэбшэ, болото түүлдэ мүнөө болотор хүргэгдөөгүй.

ХИЛЫН СААНАГАА

ТАСС-АДН

МОНГОЛОЙ ПРОФСОЮЗУДАЙ ОЙН БАЯР

БААТАР. Оройной үдэсэд 60 жэлэй анжалал наймаанай үдэсэд Монголой олоной хабаадлаһан наймаанай эхнэ болон.

УРАГ ДЭЭРЭ: Паопянуудай бүтээн түмэр үгэлзтэй үүлэн.

ТАСС-ай фотохронико.

США-гай Коммунист партиянь XXIV съезд

ЧИКАГО. США-гай Коммунист партиянь XXIV съезд энде худалмээрэ дүүргэбэ. Тэрэной делегатууд Политическэ тогтоол баталан абаа.

ВЕНОГУУД ТАБИГДАБА

ПХЕНЬЯН. Корейс сүлөөлөөр 42-дох жэлэй ойдо зориулагдажа, Корейн эрхэ сүлөөгүй түлөө амин наһала алданы совет сэргэшлэй хүндэлдэг гэжэ хүшөөдэ веногууд табигдаа.

1 «Найма» гээн тоодо Наманшаалан хүн зон. Найман зүгэй орондо Найрамдал хүлээн зон.

2 Найма тала — Буряадаймын Намса эсэгэ ариухан. Найман наһатай басганамай Найдал сэдхэл даруухан.

3 Нютаг нугаһаа гараһан Найман басагад бэлэй. Найман хизаар хараһан Найман харгы гэлэй.

4 Намар, баян намар Найлан дайдын хойморто. Намса хэмсэ, намар Намана манай Ойморто.

5 Нэлэжшэ, һинхэжшэ бэшэ — һэлөөгүйгүи мүнэһэн өнгөсө Нарюун сэһэн үнэтэй хүннин далайгаар тамарна.

6 Хагда сабшамаар эрхтэй Халуу шулуун бэлэйби. Хабагаһаа хамхаран эршэтэй Халма нэгтэ хиндэлэйби.

7 Мүлһэтэ горхойн долгиндо Мүлһидэ мүлһидээр энэб — Мүргэхэ эбэргүй хониндол Мүнсээр болошоод хэбтэнб.

8 Нарлагууд Ахынни үндэртэ наарал үлүүд соо бэлшэнэ. Нархан бултайһан хары Нарлагар үлүүдээрэ шарбана.

9 Хубууд, басагад, ханнирнин, Хүшоон олон нүхэди, Хүхэ сэһэнхир отгоргой дорсо Хүхнжэ, сэһэнжэ явал дба.

10 Хүшэр гэнгүй энэ наһаа, Хүндэ гэнгүй хубита ашагад, Хүнхэр долхын хүрһэн дээрэ Хүнэйл ээргэдэ явал дба.

11 Би — далайн эршэтэй долгинби, Бурлууган һолхинда номнуулаад, Бушухан эрхэ мургоод лэ, Бутаржа тэндэ унаба.

12 Халуун намар ханханаһан Хобатай дүшэн наһамин, Хатар соогоо хабарһан Ханил хайхан хоһамин.

13 Бургаастайнин, Бургаастайнин, Буусын түрэл халххаймин, Буруугай тунга бэлшээр, Булагдаа хара шоройдо.

14 Агууһин орой аглаг — Алш тээшэ халхитай, Аршлехэ бээ халхалхар Арбаргар нэгшэ сагдуурагуй.

15 Шэрүүншэ, сэһүүшэ жэлүүндэ Шинин, минин мүнүүдэ шэнги Шинжин сайн дэргээр Сэхэ ошоно ээргэлдэ...

16 Тэйгэри Газар хоёрнай мүнөө Тэйбэрлэхэ нимлэхэ энэ үглөө, Ганиран геза удаан ороо Галуу дуутай аадар бороо.

17 Эртин зураг урдам һэрнэ: Эндүүржэ үдхэлжэрхөө хаазартшэ Үхэнэ эзэс шэрээд гашхалшэ Ушоохн турнахай агтан.

18 Уортэ абтаһан Ушооһондэ үгдлэһан Ушэн нтэ хадгби, Ушнэй эндэ гүб! — Мэдэнгүйб, Урешэ татаха, Ушооһоншэ татаха, Ушхирһэн нэгэ хадг би, Улхы гүб эндэ! — Мэдэнгүйб.

19 Хүнэй Хүнүүдэй үбшэн нэгэжншэ утаһа Хүшлэжэ бэдэрдэг зон би — Хүхнжэ даа олоод дарахадаа, Хүнэй Хүндэтэй хайхан нэгэжншэ утаһа — Хүшэржэһөн бэдэрбэ би — Хүхнжэ даа олоод дарахадаа.

20 Тэйгэри хары Тэйсэйгү хүлэжэ гарабашы, Хүнэй хары Хүшээшэ бархагуйгоо ойлгобш. Дугаа татан утабашы Сэдэг мэтэ Сэдхэлэй хүйтэндэ ойгобш.

21 Мүлоодэрэй тоһон — оохэнһөө Мүлоодэрэй ууһан дээрэ гэз. Үдэр бурин үхэл нүгэлһөө Хүдэр бэрхээрэ гарнаб гэз. Үе наһан соогоо зобоо гүш, Үнэ зол жаргал олоо гүш! Хүл эрхэдэ ингэжэ асуухгүй, Үгтэй, баянишын илгэхгүй.

22 Уйлан зогсоошодой ханжуугаар Дуулан гаражыһа болоо гүб! Табигдаһан хубнаа бажуугаад, Талаан гэшшэ олоо гүб!

23 Зоболонгүйгоор жаргал ойлогхойш, Золтойдо зоболоние тоолохойш. Наһан энэ таабар-тэйсүүр Наһан соогоо олоогуйб бүри.

24 Мһанайм тэргэ Наһан соогур дондорсо, Наранайм сэргэ Нүүдэр утгай болоо.

25 Саһанай ороходо, Сайһан наһагаа үрэнэб, Бага наһандаа Бусаха дурал хүрэнэ.

26 Гурлаа наһаба тэйгэриин тээрэ — Гурбадах үдэрэ саһан баһашаба. Үбэлэй ашаһууд — ёһотой дээрэс — Үбэһилдэ үйтада, талам сайшаба.

27 Борхон нотогһам саһаар хушахадань, Болшоот саһин дүгэлһэн мэтэ. Намарай үгээрэ, наһанай ябахадань, Наһанай гунги һэршэнэ гэнтэ.

28 Ортгой харанаб дээ, эхнхэлдэ даа, Оройтой юм гү даа, үгн юм гү! Оршонгой зүргүүдэ жэрнэл дба, Олохол гүб хубяа, үгн юм гү!

29 Замбуулики шэрэнэб даа, сэһинил дба, Захатай юм гү даа, үгн юм гү! Заһанай харгунууд заринал дба, Золгохол гүб хубяа, үгн юм гү!

30 Ондгоо хүнэй гашуудалне Ойлодоо нүхэд үсөөн, Ойлоошэ һаа тэрэ ушары Ойгоо гутахал шөө.

31 Ондгоо хүнэй сэдхэл Орохоор үүдэгүй шэнги, Олохол үдэһэн нэлэб, Одоо шүлэһэн гэшлэлл.

32 Алдар солон агта Алхам бүхэндэ һортогой, Алдаад жолооһон табилшан — Алсаай даһанһаа шэрхэ.

33 Хүндэ албын хэрэг Хүшын бүгдэл габшагай, Хулоо алдан унабалһан — Хоһон суурян үлэхэ.

34 Сонгарта ошохо хэрэгээрэ, Саган мүнэн тэргээрэ, Сабдар гурбан мориорооро Саһан сайман оодорооб.

35 Тэйгэриин Зүйдл айнаһа Тэргын дүжин харгы юм. Мүнсэ таһин табаранһа Мүшэдэй сасардаг дуги юм.

36 Би — далайн эршэтэй долгинби, Бурлууган һолхинда номнуулаад, Бушухан эрхэ мургоод лэ, Бутаржа тэндэ унаба.

37 Би — талын хайхан сэсэгби, Булад моортэ даруулаад, Буран саған тоһондо Булагдаа тэндэ тунаба.

38 Халуун намар ханханаһан Хобатай дүшэн наһамин, Хатар соогоо хабарһан Ханил хайхан хоһамин.

39 Дүшэн жэлһийн галхан Мүшэн мэтээр мүүсөөдүй, Наһанай дүн гаргал Намар, намар үдэ гү!

40 Бургаастайнин, Бургаастайнин, Буусын түрэл халххаймин, Буруугай тунга бэлшээр, Булагдаа хара шоройдо.

41 Ялан добо Ушхайтада Яран шолһа нотогһамини Нурин шолһа нартанхай, Нурнал майлын оройдо.

42 Агууһин орой аглаг — Алш тээшэ халхитай, Аршлехэ бээ халхалхар Арбаргар нэгшэ сагдуурагуй.

43 Аханары үгэ дуулаһан, Аһарха дээрэһе гаршоод, Аһа мурээр олоно ядан, Аһарга гэжэ хашаралтагуй.

44 Шэрүүншэ, сэһүүшэ жэлүүндэ Шинин, минин мүнүүдэ шэнги Шинжин сайн дэргээр Сэхэ ошоно ээргэлдэ...

45 Социалист орончуудай «Интер-лихтер» гээн улусхоорондын предриятин худалһийрин сомиар Словакийн нислэл Бра- тиславад үнэгэргэбэ, Болга- рин, Венгрии, Советскэ Со- гтэй эбсэгүүдэ дайшлын юзэй болон Чехословакийн де- частынуудай түгүд ми, СССР- эй национальн оборонын ми- нистр армин генерал Милан Вацлавик, сэргэй мэдээжэ начальнигууд, Чехословакийн нислэлэй олонитын түлөөлэг- шүд выставкэ нэзлгын бээр Буруулан сагай буугаал һаа, Булта сүлгэршадг заал һаа.

46 Социалист орончуудай «Интер-лихтер» гээн улусхоорондын предриятин худалһийрин сомиар Словакийн нислэл Бра- тиславад үнэгэргэбэ, Болга- рин, Венгрии, Советскэ Со- гтэй эбсэгүүдэ дайшлын юзэй болон Чехословакийн де- частынуудай түгүд ми, СССР- эй национальн оборонын ми- нистр армин генерал Милан Вацлавик, сэргэй мэдээжэ начальнигууд, Чехословакийн нислэлэй олонитын түлөөлэг- шүд выставкэ нэзлгын бээр Буруулан сагай буугаал һаа, Булта сүлгэршадг заал һаа.

ХҮН БА
Бүржигэн ошоон хэргэн за...

хаа хаанагүй хаягданхай гэжэ...

модон бүдүүлгээр, хайра гам...

ажамидералтай танисуудла...

Бургадаг зунай амаралта
БАЙНААР АЖАЛАА

Атхата гэжэ үзэхэлэн байн...

Олоной дунда дэлгэрүүлхэ

Зунай аяма халуундашье, үбэлэй шэмэрүүн хүйтэндэ...

Эдэбхитэд (түрүүлэгшэнь В. Н. Орлов) хүдэлмэришээдэй хү...

руу зөөлэн зандаа. Эдээрэй гэмээр 10 гектаз сабылан...

Медведчиковой, Сидикатын, Дээр-Онгостойн, Уточкина...

Ивалгын, Зундагай ойн ажа...

Мүнөө сезондо 26 хурагшад...

БУРЯД ТАЛЫН БААТАРНУУД ТУХАЙ

Шэтын областодо түрэнх нур харбагышад элдэб мур...

ЗОНЫН НААДАНАЙ УРДА ТЭЭ

Дүрэ бүлэглэлдэйн барилдаа...

И. КАРБАИНОВ

байгали хамгаалха бүхэ...

МОНГОЛ байсан орондоо

Совет эрдэмтэдэй харилсаа...

ЗОНОЙ ХОНИРХОЛ ҮҮСХЭБЭ

Буряад арадай бүхэ барилдаа...

Хүндэй шөгнүүртэй нимгэ...

ЗАНШАЛТА МУРЫСӨӨНДЭ ХАБААДАХАНЬ

Дүрэ бүлэглэлдэйн барилдаа...

МОНГОЛНИГОП СТУДИДА

ХVI зуун эхлэдэ ажанууһан...

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНҮҮД

1987 оной августын 9-дэ үнэгэргэдэйн...

БАЛЕДЭЙ ПРЕМЬЕРЭ

МНР-эй Гүрэнэй оперо болон...

ХИТАД ЗУРАГАЙ ВЫСТАВКЭ

Улаан-Батарт хитад уран зурагшад...

БАЛЕДЭЙ ПРЕМЬЕРЭ

МНР-эй Гүрэнэй оперо болон...

М. МАДЭВ

«36-һаа 5-өн тааха спортлоот» 5,288,288 билет ороо...

Б. ДАШАНАМИЛОВ

Буряад хууданада. «Демократичн эрх байдала...

НЭГЭДЭХИ ХУУДАНАДА

«Демократичн эрх байдала энхэрлэг...

Улаан-Үдэ

18.45—«Хотын саэсуутан» киноочир. 19.05—«Соноос»...

Advertisement for 'МОНГОЛ байсан орондоо' (Mongol was in our land) with a logo and text.

Advertisement for 'ПРАВДА БУРЯТИИ' (Truth of Buryatia) with a logo and text.

Advertisement for 'Селитра элээр' (Sulfur by the way) with a logo and text.

Advertisement for 'Улаан-Үдэ' (Ulaan-Ude) with a logo and text.